

POSUDEK VEDOUCÍHO NA DIPLOMOVOU PRÁCI

NÁZEV: Žák s poruchou autistického spektra v běžné škole – případová studie žáka základní školy a víceletého gymnázia

AUTOR/KA: Bc. Lenka Ďurišová

VEDOUcí PRÁCE: PhDr. Hana Sotáková

Diplomová práce zpracovává v poslední době hojně řešené téma zařazování žáků s poruchou autistického spektra (dále také PAS) do běžných škol. Autorka se tématu ujala s vervou a snažila se z něj vytěžit maximum nejen pro svou učitelskou praxi. Ve své práci na základě případových studií ukazuje variabilitu dané problematiky podle typu školy, ale také podle zkušenosti, kterou škola se žáky s PAS má.

Teoretická část má charakter komplexního uvedení čtenáře do problému. Je z ní patrné, že autorka je sama aktivní učitelkou a vnímá, s čím se ve své praxi potýká a jaké oblasti je nezbytné pro učitele si doplnit, pokud se mají úspěšně vyrovnat ze zařazením žáka s PAS do třídy a vyučovacího procesu. V úvodu se tedy zabývá poruchami autistického spektra, jejich charakteristikou a dopady poruchy na život jedince, aby pak mohla plynule přejít k specifikům vzdělávání žáků s PAS. Reflektuje i poměrně nové legislativní normy upravující začleňování žáků do škol. Neomezuje se ale pouze na to, v další části akcentuje účastníky procesu začleňování, zdůrazňuje úlohu učitele nebo asistenta pedagoga, to vidím jako velmi podstatné, jelikož to v současné době někdy bývá považováno za automatické, přičemž se ale potýkáme s faktem, že učitelé nemají dostatečné informace a zkušenosti na to, aby byli schopni tento proces uspokojivě zvládnout, spokojujeme se tedy s tím, že kompetence a odpovědnost za zařazení žáka přenášíme na asistenty pedagoga. To, že má studenta určitou zkušenost s žáky s PAS, podtrhuje i to, že reflektuje problematiku integrace a inkluze, přičemž ji vztahuje k situaci v našem vzdělávacím systému. Na konec teoretické části ještě shrnuje časté přístupy k žákům s PAS uplatňované v ČR, může se zdát, že tato část práci příliš neobohacuje, nicméně vzhledem k velmi omezeným informacím, které řada pedagogů o PAS má, může být přínosná. Celou mozaiku pak uzavírá poradenský systém pro žáky s PAS včetně institucí a občanských sdružení nabízejících podporu rodinám, žákům a učitelům. I zde je patrný akcent na využití poznatků z práce v praxi, což hodnotím kladně.

V empirické části si autorka pro dosažení cílů práce klade 3 základní výzkumné otázky:

Jak proběhla integrace žáka do běžné základní školy a víceletého gymnázia?

Jaké metody jsou nejčastěji uplatňovány během vzdělávacího procesu žáků s PAS?

Jaká je připravenost pedagogů na integraci žáků s PAS?

Kvalitativní design práce je pak naplňován 2 případovými studii, kde studentka vycházela z přímého pozorování, kazuistik sestavených na základě rozhovorů s rodiči a pedagogy, obohacenými o poznatky z dokumentace, ke které získala přístup na základě informovaných souhlasů rodin.

Pečlivá práce umožnila získat velké množství informací a zaznamenat poměrně podrobně případy obou žáků. Čtenář má tedy možnost sledovat komplexně žáky od anamnézy a diagnostického procesu až po konkrétní projevy v hodinách. Autorka pak přispívá svou analýzou v rámci interpretace dat. Ukazuje, jak přístup učitelů a školy k žákovi ovlivňuje dostatek informací a zkušenost s PAS, ale také jak se může zájem a ochota začlenit takové žáky odrážet na míře dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v dané problematice, ale bohužel také na přístupu k žákovi. Studentka zde prokázala dostatečnou schopnost zpracovávat a analyzovat získaná data tak, aby byla schopna naplnit cíle svého výzkumu.

Z formálního hlediska práce splňuje předpoklady na daný typ kvalifikační práce, nemá větší nedostatky, pracuje s poměrně rozsáhlou teoretickou základnou, neopomíná ani zahraniční zdroje. Důraz na využitelnost v praxi dokládají i internetové zdroje, které mají spíše aplikační charakter. S ohledem na všechny výše zmíněné skutečnosti hodnotím práci jako velmi dobrou a doporučuji ji k obhajobě.

Dne 15. 5. 2019

PhDr. Hana Sotáková